

2022/2023 укыу йылында
өлкә кимәлендә узгарылған башкорт (туған) теленән һәм әзәбиәтенән
олимпиада һорауларына яуаптар. 7-8 синыф.

1. кеше – кешелек, тел – телсе, телмәр, белем – белемле, дуҫ – дуҫлык, бер – берзәм, берзәмлек... Һүзүзгәртеүсе ялғаулар ярзамында.
 2. Тирәк – тополь, тире – шкура, тир – пот, .тТирмән – мельница, тирә – вокруг
 3. Тиз – яй, йылы – һалкын, якын – йырак, тәрән – һай, күп – аз, тулы – яртылаш.
Күп һүз – сүп һүз. Тәрән йылға тын аға. Тиз кауышкан – тиз айырыла. Якын дуҫ йырак кәрәндәштән якын.
 4. яраткан йыл мизгеле тураһында 4-5 һөйләмдән торған текст.
 5. Кешеләрҙең хис-тойғоларын, кисерештәрән, йән әйәләренән, предметтарҙың тауыштарын сағылдырыу, коштарҙы саҡырыу йәки кыуыуҙы белдергән һүзҙәр ымлык тип атала.
 6. Йеләк – йеләг-ем, йеләг-ең, йеләг-е; кала – кала-м, кала-ң, кала-һы
йеләк-тәр – йеләктәр-ем, йеләктәр-ең, йеләктәр-е; кала-лар – кала-лар-ым, кала-лар-ың, кала-лар-ы. Зат һәм һан ялғаулары - һүзүзгәртеүсе ялғаулар.
 7. Был кушма һөйләм. Ябай һөйләмдә бер грамматик нигеҙ була, кушма һөйләмдә – ике, икенән артыҡ.
 8. Ике йәки бер нисә тамырҙан, йә нигеҙ һүзән яһалып, бер төшөнсә белдергән һүзҙәр Кушма һүзҙәр тип атала.
 9. Йырлай – хәҙерге заман, 3-сө затта, берлектә
 10. һаумы, қояш, һаумы, яқты көн!
Һаумы, урман, қояшлы күл!
- Һөйләм өндәш һүзҙәр менән катмарланған.
11. А
 12. В
 13. Б
 14. А
 15. А
 16. А
 17. Б
 18. Б
 19. Б
 20. А

2022/2023 укыу йылында
өлкә кимәлендә узғарылған башкорт (туған) теленән һәм әзәбиәтенән
олимпиада һорауларына яуаптар. 9 -11 синыф.

1. Сыбаркул, Яубалык, Яңы Субыл.... Кушма һүзәр.
2. -зәш, -ле
-ем,-е-, -гез,
3. Исәмдәрзән сифаттар төзөп язығыз.
Моң – моңло, йәм – йәмле, кояш – кояшлы, яз – язғы, күңел – күңелле, кыш – кышкы.
- 4-5 һөйләмдән торған текст.
4. Был кушма һөйләм. Ябай һөйләмдә бер грамматик нигез була, кушма һөйләмдә – ике, икенән артык.
5. Үткер һүзә төрлө мәғәнә белдерә. Әйтелешә һәм язылышы бер төрлө булып, төрлө мәғәнә аңлатыусы һүзәр Омоним тип атала. Кук ат, кук күз....
6. Батырзар, билбаузарын ыксымлап тотоп, бер урында тороп түзмәй ары-бире йөрөйзәр; йырсылар, такмактарын көйләп, сей йомортка эсәләр; курайсылар, курайзарына һыу бөркөп, курай дымлайзар, ти.
7. Нимә ул текст? Текстның ниндәй төрзәрә бар? Текстның стилдәрән һанап үт. Уларның айырмаһы нимәлә?
Бер тема һәм төп идея менән бәйлә бер нисә һөйләм текст тип атала. Хәбәрләү, тасуирлау, фекерләү. Художестволы, публицистик, фәнни, рәми
8. Бер нисә кәрзәш булмаған тел өсөн уртак һүзәр интернациональ һүзәр тип атала. Миһалдар: опера, фортепиано, директор, фильм, спектакль...
9. Матур, йылы – сифат, мин – алмаш.
10. Башкорт мәкәлдәрәненең рус эквиваленттары:
Унау берәүзә көтмәй – Семеро одного не ждут.
Кем арбаһына ултырһаң, шуның йырын йырлайһың – С волками жить – по-волчьи выть, С кем поведешься, от того и наберешься.
Балык башынан серей – Рыба гниет с головы
Мәкәлле һүз – ақыллы һүз – Речь красна пословицей
Укыу төбә – тукуу – Повторенье – мать ученья
11. в
12. в
13. в
14. б
15. а
16. а
17. б
18. а
19. в
20. а